

Ποια είναι τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη και η πόλη μας

Ευρωπαϊκή πολιτειακή δομή και διακυβέρνηση:

Ο ρόλος του κράτους πρόνοιας και η ατομική ευθύνη του πολίτη

Ελίζα Κάλτσου

Ποια είναι τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη και η πόλη μας στο μέλλον

Ευρωπαϊκή πολιτειακή δομή και διακυβέρνηση:

Ο ρόλος του κράτους πρόνοιας και η ατομική ευθύνη του πολίτη

Παραπληροφόρηση [fake news]
Αποπολιτικοποίηση των πολιτών
Ξανά πόλεμος στην Ευρώπη
Η κρίση της πανδημίας ως ευκαιρία

Αφού παρακολουθήσαμε την περιγραφή από τις συμμαθήτριάς μου της μακρόσυρτης πορείας για τη θεμελίωση των αξιών αυτού του πολιτισμού που ονομάζουμε «ευρωπαϊκό», καθώς και το πώς επηρέασαν την παράδοση και τη ζωή μας, θα περάσουμε σε 6 θεματικές ενότητες με φλέγοντα ζητήματα, τα οποία απασχολούν εμάς τους νέους, ως αυριανούς πολίτες της Ευρώπης.

Ονομάζομαι Ελίζα Κάλτσου και θα προσπαθήσω να αναδείξω 4 προκλήσεις που αντιμετωπίζει η δημοκρατία στην Ευρώπη.

I. Το πρώτο πρόβλημα που εντοπίζεται στη λειτουργία της δημοκρατίας, είναι αυτό της -στοχευμένης και μη- παραπληροφόρησης [γνωστής και ως fake news] και των θεωριών συνωμοσίας. Το πρόβλημα αυτό οξύνθηκε ιδιαίτερα την περίοδο της καραντίνας, κατά την οποία οι πολίτες, κλεισμένοι στα σπίτια τους, χρησιμοποιούσαν σχεδόν αποκλειστικά το διαδίκτυο για την πληροφόρηση και την κοινωνική τους δικτύωση. Όχι σπάνια διαπιστώθηκε ραγδαία διάδοση ψευδών ειδήσεων, με αποτέλεσμα την παραπλάνηση, χειραγώγηση και αποπλάνηση του λαού, αλλά τη δημιουργία κλίματος καχυποψίας ανάμεσα σε πολίτες και τους θεσμούς. Ακόμη, σε εποχή πολέμου, όπως αυτού στην Ουκρανία, η προπαγάνδα αυτών των μέσων αναδεικνύει μια ακόμη επικίνδυνη πτυχή αυτού του προβλήματος.

Θεωρώ ότι το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί κυρίως μέσα από την παιδεία: μέσω, δηλαδή, ενός εκπαιδευτικού συστήματος που αποβλέπει στην καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας των μαθητών κι αυριανών πολιτών. Εξίσου επιβεβλημένη είναι η συνεχής επικαιροποίηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, αλλά και αυστηρός έλεγχος όλων των μέσων διακίνησης πληροφορίας.

II. Ο δεύτερος κίνδυνος για τη Δημοκρατία είναι αποπολιτικοποίηση των πολιτών, κάτι που αποδεικνύεται από τα μεγάλα ποσοστά αποχής στις εκλογές, που καταγράφονται ειδικά σε νεότερες ηλικίες. Σε μία εποχή που η έννοια και η λειτουργία της δημοκρατίας πολλές φορές περιπαίζεται και έχει αλλοιωθεί, καθώς γίνεται όλο και λιγότερο άμεση, είναι απαραίτητο οι πολίτες να συμμετέχουν στα κοινά,

αξιοποιώντας το δικαίωμά τους στην ψήφο. Είναι σημαντικό κάθε κυβέρνηση να αντιπροσωπεύει την πλειονότητα του λαού, κάτι που ακυρώνεται στην πράξη με τα ποσοστά αποχής στα ύψη.

Λύση σε τούτο το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι η επιβολή ποινών, αλλά η εξασφάλιση της σωστής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών (ιδιαίτερα της νέας γενιάς). Είναι αναγκαίο να γίνουν τα πολιτικά θεσμικά όργανα [όπως τα κόμματα, το κοινοβούλιο και οι δήμοι] ακόμα πιο προσιτά και πιο συμμετοχικά για τους πολίτες, ώστε και να οικοδομηθεί κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στον λαό και σε αυτά. Ας μην ξεχνάμε ότι ο λαός είναι η πηγή κάθε εξουσίας.

III. Το τρίτο πρόβλημα είναι ο πόλεμος, μέσα σε ευρωπαϊκό έδαφος μετά από 80 περίπου χρόνια ειρήνης, και ο αντίκτυπος του στην Ευρώπη. Η επαναφορά της χρήσης στρατιωτικής ισχύος για την επίλυση διακρατικών διαφορών, αλλά και του εφιάλτη της χρήσης πυρηνικών όπλων, ξυπνά ζοφερές μνήμες... Τα κύματα προσφύγων, αλλά και το ενεργειακό ή το επισιτιστικό πρόβλημα που θα προκαλέσει αλματώδη αύξηση στις τιμές πολλών προϊόντων, μας απασχολεί επίσης. Όλα αυτά είναι ζητήματα στα οποία πρέπει άμεσα να ανταποκριθεί η ενωμένη Ευρώπη. Είναι επιτακτική ανάγκη για την Ευρώπη να ανακτήσει την αυτονομία και την ενότητά της, για να τα αντιμετωπίσει.

III. Τέλος, κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί ότι η δημοκρατία πέρασε μία μεγάλη κρίση με την πανδημία. Σε αυτήν αναδείχθηκε η χρησιμότητα της ψηφιακής τεχνολογίας αλλά και η κρισιμότητα της αλληλεγγύης μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Μπορεί η αλόγιστη χρήση του διαδικτύου να ευθύνεται για ποικίλα αρνητικά φαινόμενα, αλλά δεν μπορεί κανείς να αρνηθεί το γεγονός ότι συνέβαλε καθοριστικά στη διάσωση της επικοινωνίας και της κοινωνικής συνοχής, αλλά και της συνέχισης της εργασίας παρά την επιβεβλημένη καραντίνα. Παράλληλα, επιβεβαιώθηκε ότι -αν και τα εθνικά σύνορα δεν μπορούν να σταματήσουν κινδύνους που απειλούν την ανθρωπότητα, όπως ο πανδημικός ιός- η αλληλεγγύη και η συστράτευση όλων είναι η μόνη λύση για την αντιμετώπισή τους.

Σας ευχαριστώ πολύ.